

Література

1. Крупка Я. Д. Користувачі облікової інформації та проблеми задоволення їх інформаційних потреб [Текст] / Я. Д. Крупка // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ. – 2010. – № 3 (53). – С. 132-134.
2. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту [Текст]: навч. посіб. / С. В. Івахненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 349 с.

УДК 657. 92

Приймак Н. В.,

Київський національний торговельно-економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ КРЕДИТУВАННЯ В ОБЛІКУ

Фінансові інструменти кредитування вважаються одним із найскладніших об'єктів в бухгалтерському обліку, як у вітчизняній, так і у міжнародній практиці, які необхідно визнати, оцінити і розкрити інформацію про них у фінансових звітах.

Методологічні засади оцінювання фінансових інструментів кредитування в бухгалтерському обліку визначені відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку – це П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» та міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) – це МСФЗ 9 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» (оновлена версія), МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття».

Відповідно до міжнародної практики використовують два метода оцінки фінансових інструментів кредитування – метод первісної оцінки фінансових інструментів кредитування та метод подальшої оцінки фінансових інструментів кредитування (рис. 1).

Згідно П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» первісна оцінка фінансових активів або зобов'язань відбувається за їх фактичною собівартістю, яка складається із справедливої вартості активів, зобов'язань, отриманих в обмін на відповідний фінансовий інструмент кредитування, і витрат, безпосередньо пов'язаних із придбанням фінансового інструменту кредитування. Потім на кожну наступну після визнання дату балансу фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю [1]. Фінансові зобов'язання, призначені для перепродажу, і фінансові зобов'язання за похідними фінансовими інструментами оцінюються за справедливою вартістю.

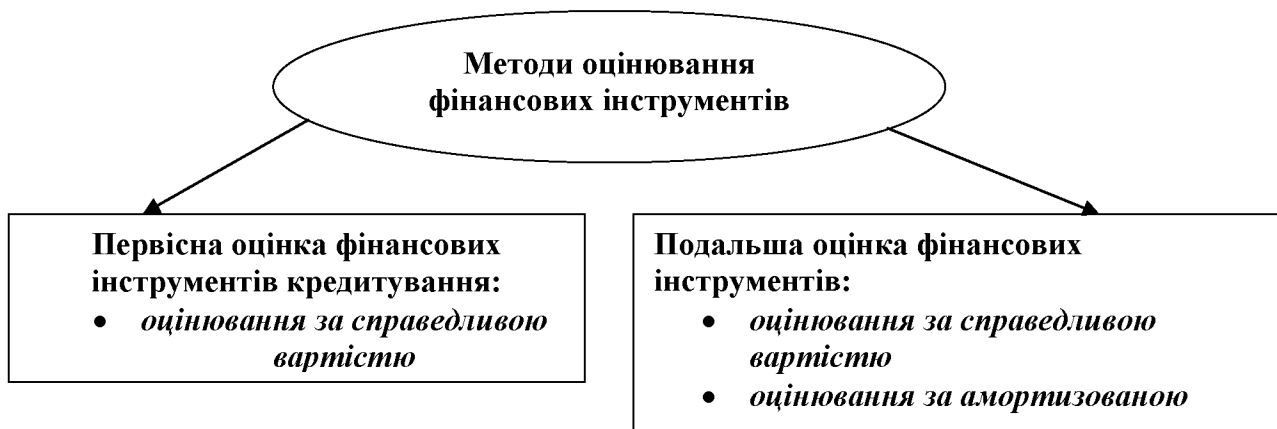

Рис. 1. Оцінювання фінансових інструментів кредитування відповідно до МСФЗ 9

Відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» при первісній оцінці фінансовий інструмент кредитування оцінюється за справедливою вартістю з коригуванням на витрати за операціями, які пов'язані з придбанням або випуском такого фінансового активу або зобов'язання [2].

Важлива і основна відмінність МСФЗ 9 від П(С)БО 13 полягає в оцінці активу, справедлива вартість якого при первісному визнанні відрізняється від ціни операції (фактично відбувається ситуація, коли за контрактом на придбання фінансових інструментів кредитування їх вартість відрізняється від ринкової, що обумовлено домовленостями сторін). Якщо в майбутньому такий актив оцінюватиметься за амортизованою вартістю, то на дату укладання контракту його слід оцінювати за справедливою вартістю [2]. Що стосується подальшої оцінки фінансових інструментів кредитування, то вона залежить від їх виду, тобто класифікації.

Умови застосування амортизованої вартості поширюються тільки на активи до погашення, оцінка яких уточнюється із застосуванням ставки відсотка [3]. Це можуть бути боргові цінні папери (облігації) інших підприємств, за якими чітко визначена дата погашення, ставки та періодичність погашення відсотків.

Подальша оцінка фінансових зобов'язань здійснюється згідно МСФЗ 9 з використанням амортизованої вартості за методом ефективної ставки процента, за винятком: фінансових зобов'язань, що оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відображаються в складі прибутку або збитку; фінансових зобов'язань, які виникають у разі, коли передача фінансового активу не відповідає умовам припинення визнання; зобов'язань із наданням позики за процентною ставкою, нижчою за ринковою.

Отже, оцінка фінансового активу або зобов'язання визначається видом контракту, у результаті укладання якого виник фінансовий інструмент кредитування. Первісна оцінка в системі національних стандартів

бухгалтерського обліку формується за фактичним витратами. МСФЗ, крім собівартості, пропонує також застосування справедливої вартості – виходячи із ціни контракту і ринкових умов. А подальша оцінка залежить від призначення фінансового інструменту і може здійснюватися або за справедливою, або за амортизованою вартістю. Тому в обліковій політиці підприємства повинна бути чітко описана стратегія володіння і роботи з фінансовими інструментами для правильного вибору методики обліку та оцінювання фінансових інструментів кредитування.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затверджене Наказом МФУ №559 від 30.11.2001 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>

2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 (МСФЗ 9) «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_015

УДК 657.412.1/4-043.86

Пришляк Г. В., Вагнер І. М.,
ДВНЗ «Університет банківської справи»
Львівський навчально-науковий інститут

ВИЗНАЧЕННЯ НОУ-ХАУ ДЛЯ ПОТРЕБ ОБЛІКУ

Зважаючи на те, що термін «ноу-хау» досить давно використовується в діловому лексиконі, а сам об'єкт як сукупність інформації, що має комерційну цінність, нерідко виступає в якості предмета угод, все ж таки він є одним з найбільш неоднозначних об'єктів сучасного бухгалтерського обліку.

На сьогоднішній день, у практиці виникає багато, як запитань пов'язаних з ноу-хау, так і не існує єдиної думки щодо теоретичного визначення «ноу-хау» та його місця в системі об'єктів інтелектуальної власності.

Загалом, термін «ноу-хау» фактично розглядають як конфіденційну інформацію технічного, організаційного (управлінського), комерційного, виробничого та іншого характеру. Тобто «ноу-хау» - це режим конфіденційності створеного працівником технічного рішення, що складається